

Ajuntament de
Sant Climent de Llobregat

Pla de Polítiques de Dones 2016 - 2019

Sant Climent de Llobregat

Novembre 2015

Generalitat de Catalunya
**Institut Català
de les Dones**

INDEX

1	INTRODUCCIÓ	- 3 -
2	ANTECEDENTS	- 4 -
2.1	BALANÇ DE LES ACCIONS I ACTIVITATS (2011 – 2015)	- 4 -
2.2	Valors favorables del Pla 2011 - 2015.....	- 6 -
2.3	Les polítiques d'igualtat al Baix Llobregat 2015 - 2019	- 6 -
3	MARC NORMATIU	- 8 -
3.1	Normatives de la Generalitat de Catalunya i Lleis que fan referència a la igualtat efectiva entre dones i homes i al paper de les administracions públiques -	8 -
3.2	Normatives i esdeveniments de la trajectòria feminista	- 9 -
4	MARC CONCEPTUAL.....	- 14 -
5	CARACTERÍSTIQUES DEL MUNICIPI.....	- 15 -
5.1	El territori	- 15 -
5.2	La població	- 15 -
5.3	La societat.....	- 16 -
6	METODOLOGIA	- 18 -
6.1	Nivells de participació	- 18 -
6.2	Els mecanismes de participació	- 19 -
6.2.1	Activitats prèvies per promoure la participació	- 19 -
6.2.2	Grup de treball d'experts, tècnics i professionals per abordar la violència masclista de manera integral.....	- 20 -
6.2.3	Fitxa de recollida d'informació pel diagnòstic de situació i formulació de propostes.....	- 21 -
6.2.4	Entrevistes estructurades per recollir propostes d'actuacions.....	- 21 -
6.2.5	Mecanismes de coordinació.....	- 22 -

6.3	EXECUCIÓ DEL PROJECTE	- 24 -
7	OBJECTIUS DEL PLA DE DONES.....	- 26 -
8	EIXOS DEL PLA DE DONES	- 27 -
8.1	EIXOS D'ACTUACIÓ.....	- 27 -
8.2	PROPOSTA D'ACTUACIONS PER DESENVOLUPAR DINS DELS EIXOS -	29 -
	• Commemoració Dia Internacional per l'eradicació de la Violència contra les Dones.....	- 30 -
8.3	Recomanacions pel desenvolupament del Pla	- 32 -
9	AVALUACIÓ DEL DESPLAGAMENT DEL PLA 2016 - 2019	- 34 -
9.1	Nivells d'avaluació del Pla 2016 – 2019.....	- 34 -
9.1.2	Avaluació dels resultats de les activitats.....	- 34 -
9.1.3	Avaluació dels objectius.....	- 35 -
10	JUSTIFICACIÓ DE L'INCORPORACIÓ DE LA PERSPECTIVA DE GÈNERE.....	- 36 -
11	FONTS CONSULTADES	- 36 -
	Annex 1.....	- 38 -
	“Quadre de les actuacions realitzades 2011 – 2015”	
	Annex 2.....	
	“Fitxa de recollida de dades sobre activitats, recursos, iniciatives. Destinades a promoure la igualtat de gènere i a combatre la violència masclista”	- 0 -
	Annex 3.....	- 3 -
	“Document per les Consultes i entrevistes per recollir propostes”	- 3 -

INTRODUCCIÓ

La proposta per l'elaboració del Pla de polítiques de dones de Sant Climent (2016-2019) s'emmarca en els principis legals i conceptuals que defineixen i impulsen la igualtat efectiva entre dones i homes.

La llei orgànica 3/2007, del 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes, defineix els Plans d'igualtat com un conjunt ordenat de mesures, adoptades després de fer un diagnòstic de situació, que permeten assolir a l'organització la igualtat de tracte i oportunitats entre dones i homes i eliminar discriminacions per raó de sexe.

També, el primer paràgraf del Preàmbul de la llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista diu que "Les dones han estat essencials en la construcció i la defensa dels drets i les llibertats al llarg de la història." Per altre banda, el Pla de polítiques de dones permet definir i estructurar "el conjunt d'intencions i decisions, objectius i mesures adoptades pels poders públics entorn de la promoció de la situació de la dona i de la igualtat de gènere entre dones i homes" (Maria Bustelo).

Aquestes polítiques locals han d'estar dissenyades, per tant, tenint en compte la perspectiva de gènere i els criteris de transversalitat per poder establir mesures efectives per eliminar qualsevol discriminació per raó de sexe, i per poder desenvolupar actuacions específiques que garanteixin la promoció de les dones i el compliment dels seus drets.

Aquesta proposta està avalada per la voluntat política i la implicació social per consolidar els avanços i obrir noves línies d'actuació que puguin prevenir i respondre a qualsevol situació de retrocés o de pèrdua de llibertat i de igualtat d'oportunitats de les dones.

1 ANTECEDENTS

Des de la Regidoria de la Dona es va desenvolupar, al llarg dels anys 2011-2014, el Pla de polítiques de dones de Sant Climent, aprovat per aquest període pel Ple Municipal i validat per l'ICD. Es van assolir els objectius dels eixos proposats i es van executar les actuacions previstes en el Pla, amb la implicació d'altres regidories, la participació social i amb el suport de la Diputació de Barcelona. S'han portat a terme un seguit d'activitats que van contribuir a mantenir present en l'agenda del municipi la necessitat i importància de continuar treballant per consolidar polítiques per la igualtat i els drets de les dones.

1.1 BALANÇ DE LES ACCIONS I ACTIVITATS (2011 – 2015)

Durant aquest període les accions que es van realitzar van abastar i assolir el desenvolupament dels eixos proposat en el Pla:

1. La Coeducació
2. La Participació a l'àmbit social
3. Cultura i memòria històrica
4. Formació, mobilitat i TIC

En aquest punt presentem una relació de les activitats portades a terme:

Any 2011

- Actes de commemoració del 8 de Març i del 25 de Novembre.
- Presentació del Pla de polítiques de les dones.
- Presentació del Protocol d'actuació contra la violència de gènere.
- Activitats sobre la coeducació: "La coeducació a casa nostra", "Jocs, gènere i consum".
- Xerrada sobre "Les dones en temps de crisi".
- Constitució del grup participatiu i de treball per posar en marxa el projecte de recerca sobre les dones de Sant Climent, inclòs en l'eix Cultura i memòria històrica.

Any 2012

- Actes de commemoració del 8 de Març i del 25 de Novembre.
- Presentació i projecció del material audiovisual sobre Dones de Sant Climent.
- Activitats sobre dona i salut: "Dona saludable: viure amb els altres".
- Xerrada, projecció d'un film i debat: "Dona i cinema. La dualitat femenina al cinema"
- Taller: "Dona i creativitat. Una dona creativa és una nena que ha sobreviscut".
- Activitats sobre dona i participació: Xerrades informatives i de sensibilització adreçades a la població en general per crear xarxes socials en torn a la igualtat d'oportunitats i els drets de les dones.
- Adhesió de l'ajuntament de Sant Climent al Pla de polítiques de dones del Baix Llobregat.

- Formació de tècniques municipals per a la implementació del Protocol contra la violència masclista.

Any 2013

- Actes de commemoració del 8 de Març i del 25 de Novembre.
- Col·loqui intergeneracional sobre els avanços i retrocessos en la igualtat entre dones i homes: "Escoltem el passat, dibuixem el futur".
- Xerrada sobre la prevenció i l'actuació enfront a la violència de gènere.
- Tallers sobre la salut i el benestar de les dones: "La veu saludable" i "Respirar: vida, energia i salut".
- Disseny i realització d' un "Calendari en Femení", amb informació sobre dades i fets emblemàtics de la trajectòria feminista.
- Campanya solidària de recollida d'aliments, liderada per la Regidoria de la dona i per les dones del poble.
- Creació d'un espai WEB, per donar a conèixer fets vinculats a la història de les dones (diades, per exemple) i donar difusió a les activitats programades.

Any 2014

- Actes de commemoració del 8 de Març i del 25 de Novembre.
- Presentació de l'exposició "Malala, una vida per l'educació".
- Col·loqui sobre "Els drets de les dones són drets humans".
- Sessions de treball interprofessional i elaboració d'un material de suport: "De què parlem quan parlem de violència masclista?" i "Llum vermella a la violència masclista".
- Elaboració d'un audiovisual-animació, sobre la violència masclista: "Si tanco els ulls no deixa de passar".
- Presentació i distribució del DVD "Si tanco els ulls no deixa de passar", als professionals vinculats al treball de prevenció i intervenció en violència masclista.
- Manteniment i ampliació de l'espai WEB.

Any 2015

- Actes de commemoració del 8 de Març i del 25 de Novembre.
- Xerrada: "El meu cos, els meus drets".
- Pas del documental i col·loqui: "La revolució dels saris roses".
- Taller: "No a la violència: pas a pas"
- Taller d'escriptura de relats breus, i presentació de temàtiques relacionades a les microviolències.
- Realització del concurs de relats breus sota el lema "És violència per petita que sigui".
- Edició digital dels relats.

- Com a l'any 2012, l'ajuntament de Sant Climent signarà l'adhesió al "III Pla Transversal de Polítiques de Dones del Baix Llobregat, 2015-2019".

A l'annex 1 podeu consultar el "Quadre de les actuacions realitzades 2011 – 2015".

1.2 Valors favorables del Pla 2011 - 2015

- Les activitats de sensibilització han contribuït a mantenir present en l'agenda del municipi la necessitat i importància de consolidar polítiques per la igualtat i els drets de les dones.
- Les activitats de sensibilització i de debat han aconseguit consolidar un grup de tècnics, professionals que treballen en diferents àmbits i persones a títol individual, que serà un referent per treballar en la detecció de necessitats de formació i capacitat i recollir i analitzar propostes entorn de les polítiques d'igualtat i la prevenció de les violències de gènere.
- El govern municipal ha enfortit el seu compromís, liderant des de la regidoria de la dona les polítiques d'igualtat.
- Les dones han guanyat visibilitat i lideratge en el conjunt d'activitats.

1.3 Les polítiques d'igualtat al Baix Llobregat 2015 - 2019

Des del Consell de Dones del Consell Comarcal del Baix Llobregat s'han dut a terme, al llarg d'aquests quatre anys, accions de caire comarcal adreçades a tota la ciutadania i també a col·lectius específics, amb el propòsit d'avançar cap a la igualtat i la plena ciutadania. (Referència: Document-balanç sobre Les polítiques d'igualtat al Baix Llobregat 2011-2014. Consell Comarcal/ Consell de les dones del Baix Llobregat, 2015)

Concretament, Sant Climent ha rebut assessoraments puntuals per l'elaboració de circuits i protocols per aplicar a la violència de gènere i té com recurs el SIAD de Sant Feliu de Llobregat.

Aquest mes de novembre es va aprovar el "III Pla Transversal de Polítiques de Dones del Baix Llobregat, 2015-2019", amb quatre línies estratègiques: Eix transversal, Nou model econòmic i productiu, Valors, rols i identitat, Participació i lideratge. Entorn a aquest eixos es desenvolupen accions adreçades, entre altres, a la ocupació i desenvolupament professional de les dones, els nous models d'economia social i cooperativa; la coeducació, les identitats, el jovent, els mitjans de comunicació, els drets de les dones a la salut, l'esport i el lleure en igualtat, la violència contra; la participació social i política, el lideratge i l'empoderament.

Aquest Pla és un referent important i té un efecte directe en les línies de treball desenvolupades pels diferents ajuntaments de la comarca.

2 MARC NORMATIU

Les normatives europees, la Constitució espanyola (1978) i l'Estatut d'Autonomia de Catalunya (2006) determinen com principi jurídic la igualtat efectiva entre dones i homes i l'eliminació de la discriminació per raó de sexe.

2.1 Normatives de la Generalitat de Catalunya i Lleis que fan referència a la igualtat efectiva entre dones i homes i al paper de les administracions públiques

- **Llei 8/2006, de 5 de juliol.** Al seu Preàmbul es fa referència a la necessitat d'adoptar mesures per afavorir la coresponsabilitat de homes i dones en la cura dels menors i persones dependents.

- **Llei orgànica 6/2006, de 19 de juliol, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya:**

Article 4.3. Drets i principis rectors. Els poders públics de Catalunya han de promoure els valors de la llibertat, la democràcia, la igualtat, el pluralisme, la pau, la justícia, la solidaritat, la cohesió social, l'equitat de gènere i el desenvolupament sostenible.

Article 19. Drets de les dones. Totes les dones tenen dret al lliure desenvolupament de llur personalitat i capacitat personal, i a viure amb dignitat, seguretat i autonomia, lliures d'explotació, maltractaments i de tota mena de discriminació. Les dones tenen dret a participar en condicions d'igualtat d'oportunitats amb els homes en tots els àmbits públics i privats.

- **Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes:**

Article 3. Principi d'igualtat de tracte entre dones i homes. El principi d'igualtat de tracte suposa l'absència de qualsevol discriminació, directa o indirecta, per raó de sexe i, especialment, les derivades de la maternitat, l'assumpció d'obligacions familiars i l'estat civil.

- **Llei 5/2008, de 24 d'abril, del Dret de les dones a eradicar la violència masclista:**

Article 10. Actuacions de les administracions públiques

- . Les administracions públiques de Catalunya han de desenvolupar les accions necessàries per detectar i identificar situacions de risc o l'existència de la violència masclista.
- . Les administracions públiques de Catalunya han d'establir línies de suport destinades a l'organització i execució de les activitats de prevenció que estableix aquesta llei.

- **Llei 17/2015, de 21 de juliol d'igualtat efectiva de dones i homes:**

Capítol II. Art. 6. Funcions dels ens locals de Catalunya. Es detallen les competències i obligacions locals per establir i regular recursos i mecanismes per fer efectiu el dret a la igualtat i a la no discriminació.

Art. 7. Organització administrativa. L'administració de la Generalitat de Catalunya exerceix les competències objecte d'aquesta llei per mitjà de l'Institut Català de les Dones.

Capítol III. Mecanismes per garantir el dret a la igualtat efectiva de dones i homes en el sector públic.

Capítol IV. Polítiques públiques per promoure la igualtat efectiva entre dones i homes.

El articulat d'aquest capítol (art. 18 a art. 56), fa referència detallada i concreta als drets a la igualtat de les dones i a la no discriminació per sexe en totes les etapes al llarg de la seva vida i en tots els àmbits del seu desenvolupament.

Es deroga l'art. 26 (Títol II, cap.6 Mitjans de comunicació)

2.2 Normatives i esdeveniments de la trajectòria feminista

Àmbit internacional

Any	Esdeveniment
1975	Nacions Unides proclama l'Any Internacional de la Dona. I Conferència Mundial sobre la Dona (Mèxic). Es proclama la Dècada de Nacions Unides per a la Dona.
1976	Comunitat europea: directriu relativa a l'aplicació del principi d'igualtat de tracte entre homes i dones, en referència a l'accés a una ocupació, a la formació i a la promoció professional i a les condicions de treball.
1977	Reunió de grups feministes a Paris, per preparar el 8 de març 1978. Redacció d'un comunicat conjunt centrat en la sexualitat de les dones: dret a l'avortament, anticonceptius lliures i gratuïts, dret a la pròpia sexualitat i a la maternitat com a opció personal.
1979	Convenció de l'Eliminació de la Discriminació contra les Dones (CEDAW)
1980	II Conferència Mundial sobre la Dona (Copenhaguen) entorn a l'eliminació de totes les formes de discriminació a les dones.
1985	Celebració dels 10 anys de l'Any Internacional de la Dona. III Conferència Mundial de les Dones (Nairobi). Es redacta i aprova el document

	“Estratègies de Nairobi orientades cap el futur per l’avanç de la dona”.
1991	La Unió Europea posa en marxa el III Programa d’Acció Comunitària a mitjà termini per a la Igualtat d’Oportunitats (1991-1995)
1995	Carta Europea de les Dones a la Ciutat. Constituint ciutats per la pau. IV Conferència Mundial sobre la Dona (Beijing). Drets fonamentals de les dones i les nenes.
1996-2000	La Unió Europea posa en marxa el IV Programa d’Acció Comunitària. Igualtat d’oportunitats en totes les polítiques i accions. Conciliació vida familiar i professional.
2001	La Unió Europea aprova el V Programa d’Acció Comunitària en matèria d’igualtat entre homes i dones. Igualtat de les dones i les homes en la vida econòmica. Igualtat de participació i representació en els llocs de presa de decisions. Igualtat d’oportunitats entre les dones i homes en l’accés i en el ple exercici dels drets socials. Igualtat d’oportunitats entre dones i homes en la vida civil. Modificació dels rols i dels estereotips masculins i femenins. (2001-2005).
2004	Directiva europea sobre aplicació del principi d’igualtat de tracte entre homes i dones en l’accés a béns i serveis i el seu subministrament. Fòrum Mundial de les Dones (Barcelona). Conclou amb la Signatura de l’Agenda de les Dones, per a Monterrey 2007.
2010-2015	Estratègia de l Comissió Europea per a la igualtat entre dones i homes, entorn a: independència econòmica de les dones; igualtat de salari per igual treball o d’igual valor; igualtat en la presa de decisions; dignitat; integritat; fi de la violència sexista.
2011-2020	Pacte europeu per la igualtat de gènere, amb l’objectiu de garantir la incorporació de la perspectiva de gènere en tots els àmbits.

Àmbit estatal i autonòmic

Dins d'aquest àmbit destaquem dos fets institucionals fonamentals pel desenvolupament de les polítiques de les dones: la creació de l' Institut de la Mujer i de l'Institut Català de la Dona; i l'aprovació dels Primers Plans d'Igualtat d'Oportunitats a l'estat espanyol i a Catalunya.

Any	Esdeveniment
1976	<p>Es celebra per primera vegada, públicament i en general, el 8 de març "Dia Internacional de la Dona".</p> <p>Primeres Jornades Catalanes de la Dona, convocades per la Coordinadora Feminista de Barcelona.</p> <p>Les feministes comencen a treballar activament a les Vocalies de dones dels barris, amb forta implantació a Catalunya.</p> <p>Impulsats per les associacions de dones es van crear als Ajuntaments els primers Centres de Planificació Familiar de Catalunya.</p>
1975	<p>Marxa feminista a Barcelona, amb motiu del dia Internacional de la Dona. Culmina a la presó de dones per reivindicar "La amnistia per la dona"</p> <p>Assemblea Estatal de Grups de Planificació Familiar, a Barcelona, convocada per la Coordinadora estatal de Grups de Planificació Familiar.</p>
1979	<p>Primeres alcaldesses de Catalunya.</p> <p>Primeres regidores de l' Ajuntament de Barcelona.</p>
1980	Dones al Parlament de Catalunya.
1981	<p>Primera Conferència Nacional de la Dona, presidida per Carlota Bustelo.</p> <p>Commemoració del 30 aniversari del dret a vot de les dones espanyoles.</p> <p>Es celebren al Palau de Congressos de Barcelona les II Jornades de la Dona.</p>
1983	Es crea, per llei, l'Institut de la Mujer.
1987	<p>Campanya per la discriminació positiva "Dones al poder".</p> <p>Neix la Federació de Dones Progressistes. Promou un Nou Contracte Socials Homes-Dones per compartir les responsabilitats familiars, el treball i el poder.</p>
1988	<p>Aprovació del Primer Pla d'Igualtat d'Oportunitats a l'Estat espanyol. (1988-1990).</p> <p>I Pla d'Igualtat d'Oportunitats de les dones a Catalunya, centrat en l'eliminació de</p>

	<p>les discriminacions legals, en les àrees família i protecció social, educació i cultura, ocupació i relacions laborals i en salut (1988-1990).</p> <p>I Congrés de la Dona a Catalunya. Es realitza en el marc del II Programa d'Acció Comunitària.</p>
1989	<p>Es crea d'Institut Català de la Dona, per llei del Parlament de Catalunya.</p> <p>Campanya "Dona vota dona".</p>
1990	<p>Creació de la Federació de Dones per la Igualtat. Baix Llobregat.</p> <p>El Ministeri de l'Interior crea a Barcelona una Comissaria de dones</p>
1991	<p>Primeres Regidories de la dona</p>
1992	<p>La Diputació de Barcelona proposa la creació de la Comissió especial per al desenvolupament del Programa per la promoció de la igualtat de les dones.</p> <p>II Congrés de la Dona a Catalunya. Entorn a: consum i vida quotidiana en funció del gènere a Catalunya; els treballs de les dones; persistència del sexisme en l'educació i la cultura; polítiques per a la igualtat.</p> <p>Es funda la Federació de Dones de Catalunya per la Igualtat.</p>
1993	<p>II Pla d'Igualtat d'oportunitats de les dones, centrat en el desenvolupament d'accions positives a favor de les dones (1993-1995)</p>
1994	<p>Constitució del Consell de Dones de Barcelona.</p>
1996	<p>La Diputació de Barcelona concreta la creació d'una Oficina Tècnica Del Pla d'Igualtat. Mandat 1996-1999.</p>
1997	<p>III Pla per a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes. Basat en el principi de mainstreaming (1997-2000)</p>
1998	<p>La Comissió interdepartamental de la dona de la Diputació de Barcelona presenta el Pla integral per d'igualtat d'oportunitats (1998-2002).</p>
1999	<p>I Congrés de dones de Barcelona. La ciutat que les dones volem.</p>
2001	<p>Presentació del II Pla operatiu contra la violència vers les dones.</p> <p>Ajuntament de Barcelona (2001-2004).</p>
2003-2006	<p>V Pla per a la igualtat d'oportunitats entre dones i homes. Amb dos grans objectius; d'una banda, la transversalitat de gènere i les polítiques específiques</p>

Ajuntament de
Sant Climent de Llobregat

	d'igualtat d'oportunitats, d'una altre la cooperació entre administracions públiques, agents socials, etc.
--	--

3 MARC CONCEPTUAL

Per definir el marc conceptual ens fonamentem en els principis d'una societat democràtica que possibiliten el creixement i el ple exercici dels drets de les persones, dels drets humans.

Un dels principis primordials és el de la igualtat real i efectiva entre dones i homes. Assolir aquesta igualtat ha estat i és encara un dels objectius de la lluita de les dones. Aquest principi és el que ha permès avançar en la educació en valors, individuals i col·lectius.

El treball d'aquest anys ha estat encaminat a trencar el model patriarcal de la nostra societat, que es nodreix de mites i prejudicis, en aquest sentit integrem en nostra proposta conceptual els nous valors i nous comportaments que permetin l'aparició de noves masculinitats, convençudes de que portarà, especialment a les joves i als joves a una vida més plena. La diferència de sexes no ha de ser una raó per perpetuar privilegis masculins, en ningú tram de la vida de les dones ni en cap àmbit. La igualtat ha de possibilitar l'equitat, la justícia en les relacions dona-home.

Ens fonamentem també en el principi de diferència i pluralitat i parlem de dones. Hem incorporat també, tenint en compte els micromasclismes, el terme violències, per abastar tots aquells comportaments que, ja sigui de manera privada o social, s'intenten invisibilitzar.

4 CARACTERÍSTIQUES DEL MUNICIPI

4.1 El territori

Sant Climent de Llobregat està situat a la comarca del Baix Llobregat, en la zona del delta del Llobregat, envoltat pels municipis de Torrelles, Sant Boi, Santa Coloma de Cervelló, Gavà, Viladecans i Begues; a una distància de 20 km del centre de Barcelona.

El terme municipal de Sant Climent de Llobregat ocupa una superfície de 10,81 km².

La població és de 3.938 habitants

És un municipi de caràcter agrícola, aproximadament un 10% de la superfície està dedicada a l'activitat agrícola, amb un 0,8 % de la població ocupada en aquesta activitat. Aquest percentatge està per sobre de la mitjana de la comarca que és d'un 0,08 % de la població. Això fa que conservi un caire tradicional i de pagesia i que el "sentiment" de poble estigui tant arrelats entre els climentons i climentones com en els nous vinguts.

Cal destacar l'aportació que històricament han fet i encara fan les dones en les tasques de les explotacions agrícoles.

4.2 La població

- La població de Sant Climent, segons les dades del any 2014 és de 3.938 habitants.
- El percentatge de dones és del 49,9 % (50,77 % la mitjana de Catalunya)
- La població de dones per grups d'edat

	Sant Climent		Baix Llobregat		Catalunya	
	N	%	N	%	N	%
De 0 a 14 anys	379	19,3	67.219	16,5	575.594	15,1
De 15 a 64 anys	1.325	67,4	268.009	65,7	2.473.067	64,8
De 65 a 84 anys	215	10,9	61.820	15,2	628.928	16,5
De 85 anys i més	46	2,3	10.928	2,7	139.574	3,7
Total	1.965	100	407.976	100	3.817.163	100

Font: Idescat

Les dades de població per grups d'edat posen en evidència que la població de Sant Climent es mes jove si la comparem tant amb la mitjana de la comarca com la de Catalunya. Un 13,2 % de les dones de Sant Climent tenen 65 o mes anys, 17,9 % a la comarca i 20,2 % a Catalunya Aquest fet ve donat perquè el creixent de la població en

els darrers 15 anys majoritàriament ha vingut donat pel flux immigratori de persones joves que han vingut a viure a Sant Climent.

La major part de la població de dones es troba en l'edat activa a nivell laboral

- Desocupació, del total de persones registrades al SOC el 57,2 % (149) dones, representen un 11,3 % de les dones en edat activa, la mitjana de Catalunya és del 12,1 %.

4.3 La societat

A partir de la informació treballada podem fer una diagnosi de la situació actual, de la projecció futura i de les necessitats i demandes de les dones, en els següents àmbits:

L'atenció social

Hi ha un increment significatiu de persones ateses. Dins d'aquesta atenció generalitzada, s'ha fet treball de detecció de risc de violències en dones i menors. Des del Servei s'han fet derivacions i s'han rebut alertes. La tècnica del Servei ha rebut assessorament i formació amb perspectiva de gènere.

Les dones ateses continuen fent-se càrrec de la cura dels menors (beques, menjadors...), així com de les situacions i responsabilitats relacionades a la llar.

La salut

Les professionals del CAP fan tasques individuals i col·lectives d'educació per la promoció i prevenció de la salut de incorporant ítems de prevenció en la salut de la dona i d'atenció per a la planificació familiar.

El CAP disposa d'un protocol propi per la prevenció de la violència masclista. Però de moment no ha estat possible coordinar els professionals del CAP amb els professionals que treballen en altres àmbits i que estan implicats en la prevenció de la violència masclista.

El teixit social

Sant Climent compta amb un ampli moviment associatiu que des de fa anys es manté i ha anat incorporant gent jove. No existeix una entitat o grup exclusiu de dones, però cal destacar que la presència de dones en aquest món és majoritari, no només a nivell participatiu, també en els òrgans de gestió. Les juntes de l'entitat La Coral de la Vall i l'associació Esplai de Jubilats, estan compostes per un 100 % de dones. Valorem la possibilitat d'anomenar aquesta associació Esplai de Jubilats i Jubilades.

La creació del Punt Jove pot ser un factor de dinamització social del jovent. Cal fomentar el lideratge i/o la participació d'aquest col·lectiu en activitats orientades a la igualtat i a la

no discriminació. La franja d'edat que segueix més quantitativament aquestes activitats és de 40-70 anys.

Destaquem la baixa presència de dones de diverses edats en l' àmbit esportiu.

Atenció integral a les dones

Al llarg d'aquests anys es va millorar la coordinació interna, però no es compleix plenament el principi de transversalitat, això pot anar en detriment de l'atenció integral a les dones. De totes maneres destaquem la implicació dels professionals d'Educació (detecció i derivació) i de Seguretat (detecció, acollida i derivació).

Durant aquest període es revisarà el Protocol d'actuació contra la violència de gènere, per millorar l'atenció integral.

Perquè les dones rebin atenció jurídica i psicològica són derivades al SIAD de Sant Feliu.

El Consell de les Dones del Baix Llobregat

Es un òrgan de participació ciutadana i és un espai de representativitat i empoderament de les dones a l'àmbit públic, que juga un rol determinant en el desenvolupament de les polítiques d'igualtat.

La Regidoria de la dona de Sant Climent està representada en el Consell i les tècniques de l'Ajuntament de Sant Climent participen en comissions de treball (violència, empoderament i lideratge...).

Una dona gran, en representació de l'Esplai dels Jubilats, pertany al Consell Consultiu de la Gent Gran del Consell Comarcal del Baix Llobregat.

5 METODOLOGIA

La participació, els mecanismes de coordinació i la planificació de les fases del projecte, son els tres elements que fonamenten la metodologia que s'ha aplicat per l'elaboració del Pla 2016 - 2019.

5.1 Nivells de participació

- ♦ **Participació institucional:** el Regidor de la Dona, el Regidor de Serveis Socials i la Regidora de Salut configuren el grup estable que ha promociat la participació en aquest nivell. Puntualment, quan ha sorgit la necessitat, aquest grup s'ha coordinat amb altres regidories per tal d'ampliar l'abast de la transversalitat.

Aquest nivell ha tingut la funció de promoció del projecte, s'ha posiciat en les qüestions estratègiques (aprovació dels objectius i de les línies del Pla), en la planificació (aprovació de les fases, metodologia i mecanismes de participació), ha fet el seguiment del projecte, ha facilitat el contacte institucional amb els agents que han col·laborat en l'elaboració del Pla i ha prioritzat i aprovat les propostes d'actuació.

- ♦ **Participació tècnica/professional:** a nivell de l'ajuntament s'ha comptat amb la Coordinadora Tècnica de Serveis Personals i les tècniques i tècnics de les Àrees de Serveis Socials, Joventut, Policia Local i Cultura.

En aquest nivell també hi han participat professionals especialitzats dels serveis públics i altres entitats com Mossos d'Esquadra, salut, joventut, cultura, que juntament amb l'equip tècnic municipal han aportat des del coneixement de la seva àrea de treball, informació en les fases de diagnòstic i de propostes d'actuacions.

Les tècniques municipals, a més, han treballat en funcions de gestió de les diverses fases del projecte.

- ♦ **Participació social:** aquest nivell el configuren les entitats i associacions del poble i dones i homes a títol individual.

Aquests grup ha estat una de les principals fonts d'informació pel treball de camp que s'ha fet a partir de diferents mecanismes de participació.

Es dona representativitat a la ciutadania a traves de les entitats o de forma individual, perquè aportin els seus diferents punts de vista, vivències i interessos en la fase de diagnòstic i alhora de fer propostes d'actuacions.

5.2 Els mecanismes de participació

Un dels principals actius per orientar i projectar les polítiques de dones dels propers quatre anys són les aportacions i punts de vista dels professionals, polítics i la ciutadania a partir dels mecanismes de participació i coordinació.

La participació dóna l'oportunitat per expressar com dur a terme els desitjos i com resoldre les necessitats, segons les capacitats i coneixements de cadascú.

En les intervencions comunitàries de llarg recorregut la participació aporta els valors de motivació i sentiment de pertinença i garanteix la sostenibilitat dels projectes.

6.2.1 Activitats prèvies per promoure la participació

Per facilitar la participació s'han fet unes activitats prèvies de sensibilització i debat sobre els drets de les dones, i sobre la violència masclista, en totes les seves manifestacions, que han servit per revisar i unificar conceptes i captar a persones interessades en participar en el Pla 2016 -2019.

Taller: “No a la Violència masclista: pas a pas.

Aquesta activitat ha permès:

- ♦ Identificació dels aspectes que interaccionen en la violència masculina.
- ♦ Tractament dels desencadenants: Pensament – Sentiment – Acció.

- ♦ Eines d'observació i autoobservació dels comportaments violents.
- ♦ Definició i tipus de micromasclismes.
- ♦ Posta en comú dels recursos per la intervenció preventiva.

Durant l'activitat es van recollir les següents propostes que s'agrupen en aquest punts:

1. **Educació:** Incidir en campanyes d'educació en igualtat en els contextos de la família, l'escola i la societat.
2. **Trencar la invisibilitat de la violència:** parlar de la presència a la nostra vida quotidiana de les violències i els seus riscos. Evidenciar els micromasclismes, a les famílies, amb els cercles socials...
3. **Mitjans de comunicació:** explicar el caràcter sexista, heterosexista i patriarcal de la nostre societat.
4. **Treball amb els homes:** continuant el treball de prevenció i protecció a les dones, obrir línies de treball amb homes. (desconstrucció d'una identitat masculina que té privilegis, etc...)

Taller d'escriptura i Concurs de microrelats sobre micromasclismes. Sota el lema “Es violència, per més petit que sigui”

La realització d'aquesta activitat ha estat un factor de mobilització social i molt especialment ha obert les portes a la participació de homes i dones joves.

Es va fer difusió a la Web municipal, amb dos objectius definits:

- ♦ Explicar els micromasclismes.
- ♦ Visibilitzar posant en paraules la situació de moltes dones.

Les propostes obtingudes han estat:

1. Donar continuïtat al taller en el marc de les activitats de la Biblioteca municipal.
2. Donar continuïtat al concurs sempre en l'àmbit de les dones.

6.2.2 Grup de treball d'experts, tècnics i professionals per abordar la violència masclista de manera integral.

Com a resultat de les activitats que es van desenvolupar dins del Pla de polítiques de dones 2011 – 2015, es va anar consolidant aquest grup estable, que anomenen “Grup de treball d'experts, tècnics i professionals”. Per la seva composició pluridisciplinar ha aportat transversalitat en les fases de diagnòstic, elaboració de propostes pel desenvolupament del Pla de Politiques de dones 2016 – 2019 i garanteix la participació en l'execució de les activitats que se'n derivin.

La composició actual del grup és:

- . Tècnica d'Educació
- . Caporal Policia Local
- . Mossa d'Esquadra (Atenció a la víctima-PGME)
- . Advocadessa especialitzada en igualtat i violència de gènere
- . Regidora de Cultura
- . Integradora Social
- . Dinamitzadora del Punt Jove
- . Treballadora Familiar
- . Administrativa (representant de dones sensibilitzades)
- . Tècnica d'Atenció a les persones
- . Experta en violència masclista (externa)

El grup participarà en la execució de les activitats presentades en el Pla. Anualment participarà en un taller que es farà per debatre sobre temes prioritzats pel Pla, en altres activitats del programa anual i al final d'any participarà en l'avaluació del programa d'actuacions de la Regidoria de la Dona i en l'elaboració de propostes per l'any següent.

La implicació d'aquest grup té un rol important en el desplegament del Eix 2: Formació i capacitat.

6.2.3 Fitxa de recollida d'informació pel diagnòstic de situació i formulació de propostes

Es va crear el document **Fitxa de recollida de dades sobre activitats, recursos, iniciatives. Destinades a promoure la igualtat de gènere i a combatre la violència masclista**

L'objectiu era recollir informació per facilitar l'elaboració de les actuacions comunitàries del Pla local de polítiques de dones (2016-2019) de l'Ajuntament de Sant Climent.

Aquesta fitxa es va fer arribar a les persones que constitueixen el "Grup de treball d'experts, tècnics i professionals" i altres persones que han assistit a activitats del Pla de polítiques de dones 2011 – 2015 i que van manifestar d'interès en ser consultades per l'elaboració del Pla.

A l'annex 2 podeu es pot consultar el model del document.

S'han rebut 5 qüestionaris complimentats.

Conclusions

1. Les persones que han participat estan implicades en els àmbits: d'Educació, Joventut, Seguretat (Policia Local i Mossos d'Esquadra), Cultura i Serveis Socials.
2. Atenen la població d'infants, joves, adults i gent gran.
3. La difusió de les activitats relacionades amb les dones: es detecten mancances tant en la informació que reben com en la difusió que fan als altres.
4. La informació i material que es genera a partir de les activitats relacionades amb les dones: no tothom la rep. Però i qui el rep sempre l'utilitza per la seva activitat.
5. Aplicació i disponibilitat de recursos per la prevenció de comportaments no igualitaris, abusos, violències i altres situacions de risc: generalment dins del seu àmbit de treball es disposa i s'apliquen recursos per la prevenció. Però es demana formació per renovar el coneixement i disposar de professionals de referència per poder consultar casos.
6. Treball cooperatiu: El 50% treballen aquets temes en equip. En molt pocs casos (20%) disposen de professionals per poder fer consultes. En la majoria de casos si cal es fan derivacions als Serveis socials i en un cas al SIAD.

6.2.4 Entrevistes estructurades per recollir propostes d'actuacions

Amb l'objectiu de validar i orientar les activitats que es proposaven dins dels dos eixos del Pla, i per obtenir opinions de diferents sectors s'ha elaborat un model d'entrevista estructurada.

A l'annex 3 podeu es pot consultar el model del document

Es van entrevistar representants del teixit associatiu, professionals especialitzats, professionals que treballen amb joves i entitats col·laboradores, totes aquestes persones externes a l'ajuntament i alguna d'elles de fora de Sant Climent.

Es van fer 7 entrevistes: dinamitzadora juvenil, advocadessa, escriptora feminista, tècnica de joventut, 2 representants del món associatiu. També es va parlar amb una activista de Amnistia Internacional-Dones.

Les conclusions d'aquestes entrevistes són les següents:

Sensibilització i prevenció (eix 1)

- Necessitat de fer campanyes de mobilització dels joves.
- Treballar més aquests temes en espais oberts.
- Posar a l'abast dels joves la informació mitjançant les seves eines de comunicació.
- Parlar obertament en les famílies i escoles sobre aquest temes.
- La cultura i les expressions artístiques poden ser un recurs de sensibilització.
- Insistir que també a "casa nostra" hi ha casos de violències.
- Desenvolupar actituds solidàries.
- Alta disposició a col·laborar, cadascú des del seu saber i possibilitat.

Formació i capacitació (eix 2)

- Mantenir les sessions formatives al llarg de l'any.
- Trobades de intercanvi de les experiències professionals.
- Invitar a expertes.
- Capacitació per incidir en l'educació des de la primera infància.
- Fer seguiment dels protocols.
- Estudiar i desenvolupar eines per treballar amb els joves.
- Implicar als homes del poble: dissenyar activitats adients a aquest objectiu.

6.2.5 Mecanismes de coordinació

Per aquest període s'ha acordat reforçar els mecanismes de coordinació amb la Regidoria de Serveis Social i Joventut per dissenyar activitats preventives i sensibilització, entorn a la igualtat, la no discriminació i les violències masclistes.

Si bé actualment no es disposa del número de dones ateses al poble per violències de gènere, aquest any consten en els Serveis Socials la detecció de situacions de risc, atenció directa a dones que pateixen diferents tipus de violències i derivacions, especialment al SIAD de Sant Feliu de Llobregat.

Amb l'objectiu d'orientar les actuacions comunitàries per la prevenció de les violències masclistes s'ha elaborat un sistema de recollida d'informació i procediments de coordinació entre les Regidories de la Dona i Serveis Socials.

Per garantir la confidencialitat, el sistema es basa en una fitxa de recollida de dades complementària a l'expedient que obre la Treballadora social quan es detecta un cas de risc de patir violència o abusos.

Contingut de la fitxa

FITXA DE DADES PER PLANIFICAR ACTUACIONS COMUNITÀRIES DE SENSIBILITZACIÓ I PREVENCIÓ DE LES VIOLÈNCIES MASCLISTES

PERSONA EN RISC: Codi associat a l'expedient dels Serveis socials o Nou codi independent de l'expedient.

EDAT:

PRESÈNCIA DE MENORS EN EL SEU ENTORN FAMILIAR:

TIPUS DE RISC D' ABUSOS O VIOLÈNCIAS I LLOC ON ES POT MANIFESTAR:

ÀMBIT I GRAU D'AUTONOMIA/DEPENDÈNCIA/RECURSOS PERSONALS:

OBSERVACIONS EXPONTÀNIES:

Des de la Regidoria de la dona es faria la consulta d'aquest instrument, de manera puntual al llarg de l'any i en funció a les programacions de les actuacions.

5.3 EXECUCIÓ DEL PROJECTE

L'elaboració del Pla s'ha estructurat en les següents fases:

Fases	Finalitat i resultats
1. Planificació del projecte	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Sessió de treball amb membres de l'equip de govern per tal d'aprovar els components que havien d'assegurar el desenvolupament del projecte: <ul style="list-style-type: none"> - Nivells de participació i els àmbits que havien de representar les/els interlocutores/s per aconseguir una visió integral. - Activitats per promocionar participació de les agents socials i dones motivades. - Mecanismes de participació a utilitzar durant el projecte. - Pla de treball definitiu i terminis d'execució.
2. Difusió inicial del projecte a les dones motivades i implicades, i sensibilització de la ciutadania	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Contacte directe amb dones i homes que havien participat en activitats del Pla de dones 2011 - 2015 ♦ Presentació del projecte en els dos tallers que es van fer prèviament a l'elaboració del Pla 2016 – 2019. ♦ Publicació de les activitats en els mitjans de difusió de l'ajuntament (Agenda d'activitats de Sant Climent, web del municipi i cartells)
3. Fase diagnòstica Activitats per l'obtenció de la informació.	<p>L'objectiu d'aquesta fase es la identificació de necessitats que seran la base per orientar les futures actuacions.</p> <p>La recollida d'informació s'ha fet bàsicament a partir de mecanismes de participació que es descriuen a l'apartat 6.2, concretament:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ El taller "No a la Violència masclista: pas a pas" (veure el punt 6.2.1) ♦ La Fitxa de recollida de dades sobre activitats, recursos, iniciatives. Destinades a promoure la igualtat de gènere i a combatre la violència masclista (veure el punt 6.2.3). ♦ Una part important de les persones participants en aquesta fase formaven part del "Grup de treball d'experts, tècnics i professionals per abordar la violència masclista de manera integral" (veure el punt 6.2.2).
4. Anàlisi de la informació	<ul style="list-style-type: none"> ♦ El buidatge i explotació de la informació recollida en

de la Fase diagnòstica.	aquesta fase l'ha realitzat un grup de consultors externes i les conclusions de les necessitats detectades han estat elaborades conjuntament amb el Regidor de la Dona.
5. Definició dels eixos de les actuacions	<ul style="list-style-type: none"> ♦ S'han recollit propostes d'actuacions del taller citat anteriorment, en entrevistes estructurades (veure el punt 6.2.4) i mitjançant la coordinació de la Regidoria de la Dona i la de Serveis Socials (6.2.5). ♦ Les propostes d'actuacions van ajudar a validar els dos eixos del Pla 2016 – 2019. ♦ Un grup tècnic va prioritzar les actuacions per desplegar els dos eixos del Pla. Per la priorització s'ha tingut en compte la viabilitat segons els recursos disponibles, la sostenibilitat quan les actuacions son de llarg recorregut i l'adequació als objectius del Pla.
6. Elaboració del document Pla de polítiques de dones 2016 – 2019.	♦ S'ha estructurat en un document tota la informació que s'ha treballat en els diferents fases del projecte.
7. Aprovació del pla de polítiques per l'òrgan de govern municipal	♦ Presentació del pla a l'òrgan de govern municipal per la seva aprovació.
8. Difusió a la ciutadania	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Retorn a les persones que han participat en el Pla ♦ Difusió a la ciutadania pels mitjans habituals que disposa l'ajuntament, mes l'Espai Dones que es desenvoluparà i implantarà a la web de municipi, com una de les actuacions aprovades dins de l'Eix 1. "La sensibilització i la prevenció" i també es farà una presentació el dia 8 de març.

6 OBJECTIUS DEL PLA DE DONES

En aquest punt presentem els objectius generals i específics del Pla de polítiques de dones; en el transcurs del treball de diagnosi, i de consultes participatives, alguns d'aquests objectius han estat revisats i validats.

Les activitats que es dissenyaran posteriorment, amb els seus objectius particulars, hauran de tenir present els objectius que regeixen el Pla.

Objectius generals:

- Reforçar i mantenir vigent el compromís polític, la capacitació dels equips tècnics i la mobilització social, en matèria d'igualtat i no discriminació de dones i homes.
- Abordar les polítiques de les dones, tenint present el context legislatiu, els principis de transversalitat, de perspectiva de gènere, de participació i representativitat.
- Eradicar les desigualtats entre dones i homes i les violències vers les dones.
- Promoure la presència i el lideratge de les pròpies dones en les accions adreçades a la defensa dels seus drets.

Objectius específics:

- Donar suport i dotar de recursos a les iniciatives de dones i homes per realitzar de manera continuada activitats de sensibilització.
- Crear mecanismes de difusió i coneixement que facilitin la desnaturalització, la crítica i/o la denúncia dels comportaments sexistes i de manca de respecte a la dignitat de la dona.
- Definir, mitjançant la formació i la capacitació, perfils professionals que incorporin la perspectiva de gènere.
- Crear grups oberts de dones i homes per dinamitzar i avaluar les actuacions del Pla.

EIXOS DEL PLA DE DONES

L'experiència de l'aplicació del anterior Pla de polítiques de dones, entre els anys 2011 i 2015, i l'avaluació de les activitats realitzades en el seu context, han estat un bon punt de partida per fer una primera proposta dels eixos de treball que es volem desenvolupar.

Els eixos que volem treballar en el proper període responen a dos tipus de necessitats i objectius:

- Continuitat en els principis rectors del Pla i en les dinàmiques de les actuacions, per consolidar i enriquir els resultats obtinguts fins ara, com és el cas de la **sensibilització i la prevenció**.
- Inici d'una nova etapa amb noves propostes, per aprofundir en el coneixement i professionalització per a l'execució efectiva de les polítiques de dones, mitjançant la **formació i la capacició**.

Per tot plegat hem cregut convenient concentrar les propostes en dos eixos fonamentals, entorn als quals es puguin desplegar diverses actuacions orientades a l'assoliment dels objectius generals i específics del Pla, però que al mateix temps tinguin un disseny metodològic que faciliti, amb flexibilitat, la incorporació d'altres aportacions institucionals, socials i professionals, a efectes de garantir la transversalitat i la participació i aplicar la perspectiva de gènere de manera integral.

6.1 EIXOS D'ACTUACIÓ

En aquest punt presentem els dos eixos proposats i els seus objectius.

Eix 1. La sensibilització i la prevenció.

Considerem el treball de sensibilització una eina adequada, una metodologia i un punt de partida clau per fer efectives les polítiques d'igualtat i portar a terme les tasques de prevenció de qualsevol tipus de discriminació, de privació dels drets o de violència contra les dones, i en qualsevol àmbit de la seva vida.

Com eina de treball, la sensibilització crea la consciència necessària per abordar aquells aspectes o models de relacions entre dones i homes i entre grups socials, que han estat naturalitzats i, per tant, permeten perpetuar desigualtats, injustícies, abusos.

Com estratègia metodològica, condueix cap a la reflexió, mobilitza actituds indiferents, qüestiona prejudicis i motiva l'acció preventiva.

La sensibilització és fonamental, com a punt de partida, per iniciar projectes de prevenció i formació/capacitació, perquè dona la oportunitat d'apropar vivències i coneixements teòrics i configurar una altra perspectiva d'entendre la realitat.

Objectius de l'eix 1

La sensibilització i la prevenció es l'eix que promou la reflexió crítica sobre les relacions asimètriques, sobre el "femení" i el "masculí", amb l'objectiu d' iniciar un procés de canvis, personal, institucional, social.

Té com a finalitat arribar a tota la població, per aconseguir que no es passin per alt aquells comportaments sexistes i donar recursos per detectar-los, prevenir-los i modificar-los, per evitar que s'instal·len a la vida quotidiana constituent estructures i relacions de desigualtat i dominació.

Aquest eix té també com objectiu vetllar pel compliment de normes i principis ja existents que faciliten el treball de sensibilització, com per exemple la Normativa d'un ús no sexista del llenguatge i la aplicació de la perspectiva de gènere.

Eix 2. La formació i la capacitació

A partir de la valoració de les actuacions fetes els anys anteriors, hem recollit la necessitat i la demanda, per part de les i els professionals i dels agents socials de Sant Climent, de elaborar un projecte formatiu i de capacitació. Aquest eix, de caràcter plenament transversal i participatiu, és una mesura més per treballar la proximitat i la comunicació i poder des d' aquesta perspectiva dinamitzar models d'intervenció més adequats a la prevenció. En aquest sentit, la formació i la capacitació ha de ser un espai on organitzar els coneixements, els sabers, les vivències... per donar respostes sostenibles a les situacions d' iniquitat, discriminació i violències.

La mobilitat laboral, degut fonamentalment als curts períodes de contractació, o el baix nombre de professionals especialitzades destinades a l'àmbit de les dones, fa imprescindible oferir una formació i una capacitació permanent amb perspectiva de gènere.

En aquest sentit, la Llei 11/2014, del 10 octubre, en l'article 10. Formació i sensibilització diu: "Les administracions públiques de Catalunya han de garantir la formació i la sensibilització adequada dels professionals que fan tasques de prevenció, detecció, atenció, assistència i recuperació en els àmbits de la salut, l'educació, el món laboral, els serveis socials, la justícia i els cossos de seguretat, l'esport i el lleure, i la comunicació".

Objectius del eix 2

Aquest eix té como finalitat millorar la qualitat de les actuacions tècniques i professionals del Pla de polítiques de les dones.

La proposta de capacitació vol incloure també a les dones i homes amb sensibilitat i motivació, per treballar amb els seus perfils i els seus àmbits de col·laboració. L'objectiu és assolir un efecte multiplicador de les accions de sensibilització i arribar així al major

nombre de persones. Aquest efecte multiplicador pretén ampliar i reforçar els canals tradicionals de difusió.

La formació, a més de vertebrar els coneixements, unificar conceptes, ha de donar la possibilitat de posar en comú les diverses sensibilitats (ja siguin per raons generacionals, educatives o culturals) per transmetre missatges clars i fer ús dels recursos amb major eficàcia.

6.2 PROPOSTA D'ACTUACIONS PER DESENVOLUPAR DINS DELS EIXOS

En aquest punt presentem i descrivim breument un conjunt d'actuacions destinades a assolir ells objectius del Pla de polítiques de dones i de cadascú dels eixos que es volen desenvolupar.

Aquests objectius estan exposats en el punt 3 del projecte: Objectius generals i específics del Pla de dones; i en el punt 5.1: Eixos d'actuació.

Eix 1. La sensibilització i la prevenció.

Actuacions

- Commemoració del Dia Internacional de la Dona. Per aquesta commemoració es preveu invitar a entitats, fundacions, organitzacions internacionals, que aportin experiència i reflexió sobre la situació de les dones arreu el món, per continuar sensibilitzant sobre el principi de que els drets de les dones són drets humans.
- Commemoració Dia Internacional per l'eradicació de la Violència contra les Dones.
- Commemoració d'altres diades, Dia Internacional de las Salut de les Dones (28 de maig), el Dia Internacional de les Dones Rurals, amb especial significació per les dones de Sant Climent (15 d'octubre), Dia Internacional del Blog (31 d'agost), considerada adient per promoure la participació del jovent.
- Creació d'un espai propi de la Regidoria de la Dona a la Web municipal: **“Espai Dones”**, amb els objectius de dinamitzar i apropar la informació que faciliti la sensibilització i la prevenció, possibilitat que dones i homes del poble interactuen, entorn a temes d'igualtat. Aquest Espai pot ser una bona eina per difondre activitats i els recursos, presentar bones pràctiques, aportar propostes i donar informació que mobilitzi l'opinió pública entorn als drets de les dones i a les relacions igualitàries. Donar a conèixer, amb caire exclusivament educatiu, causes i tipus de violències. L'ús del llenguatge gràfic pot contribuir al dinamisme d'aquesta eina.
- Mobilitzacions per manifestar el rebuig a la violències masclistes, no només en la diada del 25 de novembre. Amb especial implicació en les violències que actualment pateixen les joves.
- Jornades de sensibilització i prevenció sobre la situació quotidiana de nenes i nens, dels adolescents, de les joves i els joves, de les dones i homes adultes i grans, al nostre entorn immediat i al món. Aquestes jornades tenen la finalitat de ajudar a descobrir les desigualtats i desenvolupar la mirada amb perspectiva de gènere. Aquesta activitat es proposa des de una vessant participativa, tenint molt en compte a la població jove, amb dinàmiques actives, mitjançant jocs, recorreguts, visites.
- Campanyes de sensibilització entorn a “Dones i Esport”, amb activitats/tallers esportius concrets, per garantir la incorporació de les dones i vetllar per la perspectiva de gener en aquest àmbit. Adreçades a tota població.
- Campanyes de sensibilització entorn a “Dones i Salut”, amb activitats/tallers concrets relacionats a les malalties que afecten en especial a les dones; a la seva salut i als seus drets sexuals i reproductius; als hàbits saludables en totes les etapes de la vida de les dones. Adreçades a tota la població.

- Creació de canals per a la incorporació activa dels homes en totes aquestes actuacions i per a la promoció d'un grup d'homes solidaris amb el principi d'igualtat i que rebutgen la violència masclista.

Eix 2. Formació i capacitació.

Actuacions

- Sessió informativa i de capacitació adreçada a *regidores i regidors* i als *equips tècnics* de les àrees que configuren l'ajuntament, per introduir transversalment la perspectiva de gènere, pautes del ús d'un llenguatge no sexista i difusió de la legislació vigent sobre eradicació de la violència masclista i sobre la llei d'igualtat efectiva de dones i homes (Catalunya, 2015)
- Sessions de detecció de les carències, demandes i necessitats formatives en gènere del personal municipal i professionals de l'esport, salut, lleure, món associatiu, etc. que treballen directament amb dones, infants, joves, gent gran.
- Disseny del projecte de formació i capacitació i elaboració de material de suport, a partir de les sessions anteriors. Aquest projecte, s'elaborarà en coordinació amb els serveis socials, joventut, salut i educació i amb la col·laboració i representació del món associatiu/lleure. Estarà assessorat per una experta en gènere externa.
- Realització de les sessions formatives i difusió dels resultats i conclusions obtingudes. Aquestes sessions tindran un format que faciliti la participació, intercanvi i la reflexió, i estaran dirigides per especialistes i experts externs en cadascú del tema a treballar.
- Sessions de capacitació pel lideratge en temes d'igualtat en les relacions dones-homes, adreçats a homes i dones sensibilitzats.
- Sessió tècnica, professional i social per a la configuració d'un grup responsable de la creació i la gestió d'un Fons documental a Sant Climent, que reculli el material elaborat al llarg d'aquests anys i els futurs, vinculat a les polítiques de dones (documents escrits, gràfics, virtuals...).

En tots els dos eixos, els continguts de les actuacions i la periodicitat es definiran en les reunions, entrevistes i consultes en general, amb tècniques, dones i homes del poble, entitats, per garantir el caràcter realista i participatiu d'aquest Pla de polítiques de les dones. Es demanarà assessorament extern especialitzat.

Considerem que tractant-se d'un període de quatre anys, els continguts hauran de respondre als criteris de vigència i prioritat.

6.3 Recomanacions pel desenvolupament del Pla

Aquestes recomanacions tenen com a objectiu vetllar per la qualitat i l'eficàcia del Pla de polítiques de les dones i pels principis d'igualtat, transversalitat, perspectiva de gènere i de participació i inclusió.

- Posar a disposició de la difusió del Pla i les seves actuacions, tots els recursos municipal existents i crear, s'escau, nous canals de comunicació.
- Crear una comissió de seguiment del desenvolupament integral del Pla, configurat per una representació política, tècnica, social i d'assessoria externa.
- Fer públic el balanç del desenvolupament de les actuacions, a les sessions, col·loquis, commemoracions i a l'Espai Dones de la web municipal.
- Treballar tenint en compte la centralitat de les dones, promovent activitats que recolzin la seva autoestima i autonomia.
- Obrir noves línies de treball sobre micromasclismes, identitats femenines i masculines i homofòbies.
- Ampliar i millorar els recursos propis per a la atenció a les dones i els seus filles i fills. I fomentar la utilització dels recursos existents.
- Donar continuïtat al Concurs literari inaugurat l'any 2015, des de la Regidoria de la Dona, en ocasió del 25 de novembre.
- Valorar i donar continuïtat al treball i al compromís del "Grup de treball d'experts, tècnics i professionals".
- Mantenir actualitzat la fitxa de contacte amb les persones que responen a les convocatòries.
- Vetllar per un llenguatge no sexista, o amb càrregues de violència masclista.
- Vetllar per la coordinació entre àrees i professionals, per assolir l'abordatge integral en les polítiques de les dones.

- Fer constar el telèfon d'atenció a la dona, seguint les recomanacions del ICD, en totes les informacions i treball adreçats a elles i proposar que sigui utilitzat també en el Punt Jove.

7 AVALUACIÓ DEL DESPLAGAMENT DEL PLA 2016 - 2019

La finalitat de l'avaluació es mesurar la gestió organitzativa i els resultats de les accions i activitats de les programacions anuals, que seran analitzades en la Memòria anual.

Apart, al finalitzar el desplegament del Pla es farà una avaluació global dels objectius generals i específics de cada eix.

7.1 Nivells d'avaluació del Pla 2016 – 2019

9.1.1 Avaluació de la gestió organitzativa

Per aquesta valuació s'utilitzaran els següents indicadors:

- Nombre d'activitats realitzades en relació les previstes. En cas que una de les activitats no s'hagi complert es justificarà i si es necessari es replanificarà.
- Per cada activitat s'avaluarà que s'hagi realitzat totes les accions per garantir que es dugui a terme amb eficàcia:
  - Elaboració de pressupost.
  - Contacte amb les persones expertes que dinamitzaran l'activitat.
  - Difusió de l'activitat.
  - Elaboració de documentació prèviament a l'activitat.
  - Disponibilitat de tota la infraestructura i material necessaris (sala/espai, projector, pissarra, taules, ...)
  - Compliment dels terminis de temps.
  - Difusió de les conclusions.

9.1.2 Avaluació dels resultats de les activitats

Indicadors que s'avaluaran per cada activitat:

- Nombre de persones que han assistit.
- Dones/homes. En el cas que es vulgui assolir una proporció determinada, es valorarà si s'ha complert.
- Franges d'edat. En el cas que es vulgui incidir en una franja determinada, es valorarà si s'ha assolit.
- Representativitat: entitat/associació, institucions, individual,... (si s'escau)
- Grau de participació en l'activitat.
- Presentació i tipus de propostes.
- Valoració del material presentat.
- Grau de satisfacció de les persones assistents.
- Avaluació i conclusions fetes pels promotors de l'activitat.

9.1.3 Avaluació dels objectius

L'avaluació dels objectius necessita una perspectiva més ampla i que a més incorpori l'anàlisi de les tendències d'alguns indicador respecte a anys anteriors i respecte al Pla 2011 – 2015.

S'avaluaran els objectius generals i els específics de cada un dels eixos.

L'impacte que és genera a partir de la sensibilització s'avaluarà amb indicadors indirectes com la resposta de la ciutadania a les activitats, la disminució de situacions no desitjades en torn de la igualtat dones-homes i la violència masclista.

També s'avaluarà el grau de compliment d'actuacions que tinguin un referent normatiu o un consens reconegut i que s'hagin d'aplicar en àmbits determinats com l'administració local, serveis socials, salut, seguretat, educació, joventut i associacionisme.

Per algunes actuacions específiques de llarg recorregut s'elaboraran indicadors específics per valorar la seva adequació als objectius del Pla

En els tres nivells d'avaluació, si es considera necessari, s'utilitzaran sistemes per recollir percepcions, opinions i propostes. Per això es seleccionaran a persones implicades, motivades o que ocupin un càrrec de representació que interressi incorporar.

10 JUSTIFICACIÓ DE L'INCORPORACIÓ DE LA PERSPECTIVA DE GÈNERE

La llei orgànica 6/2006 del 19 de juliol, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, parla en l'article 41 de la Perspectiva de Gènere:

“Els poders públics han de garantir la transversalitat en la incorporació de la perspectiva de gènere i de les dones en totes les polítiques públiques per aconseguir la igualtat real i efectiva i la paritat.”

És, podem dir, una metodologia per aproximar-se i analitzar la realitat des dels gèneres i les seves relacions de poder. Es des d'aquesta perspectiva de gènere que s'han d'analitzar les relacions entre ambdós gèneres, així com els conflictes institucionals i quotidians que han d'afrontar i les múltiples maneres com ho fan. (Referència: Lagarde 1996).

En aquesta societat amb fortes característiques sexistes, heterosexistes i patriarcals, és fonamental que aquesta perspectiva no l'adoptin exclusivament les dones, i cal tenir en compte que mitjançant aquesta “mirada” es podrà analitzar l'impacte del gènere en les igualtats d'oportunitats.

Per desenvolupar amb èxit les polítiques de dones, especialment en un municipi amb molt pocs recursos específics com Sant Climent, és necessari incorporar la perspectiva de gènere en els projectes i en la planificació de cada àmbit institucional. La Regidoria de la dona ha de liderar i impulsar i vetllar pel compliment de la incorporació de la perspectiva de gènere en les polítiques locals.

Les actuacions que proposem i treballarem durant l'execució del Pla tenen com a principi la coresponsabilitat entre l'administració i la comunitat i entre els diferents àrees de l'ajuntament.

Aquesta coresponsabilitat és la que permetrà incorporar de manera transversal i integral la perspectiva de gènere a totes les polítiques locals, enfortir-les i fer-les eficaces per avançar en la igualtat entre dones i homes.

Les propostes de sensibilització i de formació i capacitació que presentem en aquest projecte podran ajudar a assolir aquests compromisos i aplicar-los a nivell polític, tècnic, professional i social.

Una metodologia de treball i unes activitats inclusives, que faciliten la presència plural de les dones i dels homes, aportarà una especial sensibilitat social, sense la qual aquesta perspectiva no es farà real ni en les institucions ni en el quotidià de la vida del poble.

11 FONTS CONSULTADES

- “Municipi en xifres”, web de l'Institut Català d'Estadístiques.
- Cens de població i habitatge de l'INE.

Ajuntament de
Sant Climent de Llobregat

- Pla estratègic de polítiques de dones (2012-2015) de l'Institut Català de la Dona.
- Document de balanç sobre les Polítiques d'Igualtat al Baix Llobregat (2015-2019)
- Web municipal de Sant Climent de Llobregat.
- Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista.
- "Quaderns de legislació". Llei orgànica 3/2007, del 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes.
- Llei 17/2015, de 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes.

Annex 1

“Quadre de les actuacions realitzades 2011 – 2015”

MEMÒRIA 2011

Acció	Data	Objectius / contingut de l'activitat	Observacions
Acte de celebració del dia internacional de la dona.	8 de març de 2011	<ul style="list-style-type: none"> - Difondre a la ciutadania del Pla de polítiques de dones de Sant Climent, com a punt d'inici pel seu desplegament i donar a coneixença els eixos estratègics, sensibilitzar sobre la problemàtiques detectades - Iniciar la creació d'un nucli de suport tècnic format per dones amb formació, interessos i/o experiència específica per impulsar les activitats proposades en el Pla de polítiques. - Presentació del Pla de polítiques de dones de Sant Climent. - Lectura del Manifest.	A partir d'aquest acte es va crear un primer nucli format per dues dones que s'han constituït com el grup participatiu del Projecte de recerca sobre les dones de Sant Climent" que es una de les accions incloses en l'eix "Cultura i memòria històrica".
Taula rodona "La coeducació a casa nostra"	27 d'octubre de 2011	<ul style="list-style-type: none"> - Aportar idees i experiències que ajudin a l'educació en igualtat i respecte entre els nens, nenes i joves, com a fonament d'una societat lliure de violència. - Arribar a identificar els canals de corresponsabilitat entre aquests diferents àmbits i proposar iniciatives pràctiques per portar-les a terme. - Aportacions dels experts - Debat participatiu.	La coeducació, com valor, és una manera de fer, una manera de trencar desigualtats de partida entre nenes i nens i possibilitar el seu desenvolupament tranquil i ple. La coeducació és una de les accions per prevenir la violència de gènere i la discriminació.
Taula rodona "Les dones en temps de crisi"	30 de novembre de 2011	<ul style="list-style-type: none"> - Fer una reflexió sobre la situació actual, fer valoracions de les iniciatives necessàries que les dones de Sant Climent poden tenir a efectes de no perdre els drets i els espais individuals,	La situació de crisi augmenta el risc d'exclusió social i dins d'aquesta exclusió són les dones les que estan

		<p>laborals i socials assolits fins ara.</p> <ul style="list-style-type: none"> -Implicar a homes i dones en l'anàlisi de la situació i consolidar un model social que tingui en compte el treball productiu (remunerat) i el treball reproductiu i de cura de les dones. -Exposició dels avenços de les dones de Sant Climent i la comarca, en àmbits tant importants com són el social, laboral i familiar.	<p>més exposades.</p> <p>Aquesta situació ens porta a la pèrdua dels drets bàsics, profunditza les diferències salarials entre dones i homes.</p>
Acte de celebració del dia internacional contra la violència de gènere	24 de novembre de 2011	<ul style="list-style-type: none"> -Sensibilitzar a la població. -Presentar la necessitat de coordinació mitjançant un Protocol contra la violència. -Lectura del manifest institucional de dia internacional contra la violència de gènere.	
Xerrada - col·loqui "Jocs, gènere i consum"	27 de desembre de 2011	<ul style="list-style-type: none"> -Fomentar un col·loqui intergeneracional. – -Es van utilitzar dos models de difusió. -Xerrada dirigida als pares dels més petits/es, als professionals i als mateixos/es joves.	<p>Es va establir el col·loqui entorn a les preocupacions relacionades al joc i a la sociabilització, a la tendència al consum tant en els infants i en els/les joves i els mateixos adults.</p> <p>Es va vincular el consum a la frustració per no tenir o rebre això que es desitja i/o s'espera.</p>
Acció	Data	Objectius / contingut de l'activitat	Observacions

Disseny del Protocol d'actuació contra la violència de gènere	Desembre	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Revisar l'antic protocol per adaptar-lo a les necessitats actuals. ♦ Identificar a tots els estaments implicats, externs i de l'ajuntament, per treballar el tema de la prevenció en la mesura que sigui possible. ♦ Articular circuits que ens permetin intervenir àgilment en quan es produeixi una situació de risc o concreta de violència. ♦ Difondre el protocol a la població. <p>El resultat tangible serà el cos teòric del protocol i la descripció dels circuits pels quals s'aborda la problemàtica de la violència contra les d</p>	Les accions que s'han fet pel desplegament del projecte s'han s'ha estructurat en les següents fases. A. Fase de planificació B. Fase de disseny C. Fase de difusió inicial D. Fase d'implantació
Recerca sobre les dones de Sant Climent	Desembre	Fase 1: La distribució de les tasques: ♦ Tècniques municipals i les regidores: <ul style="list-style-type: none"> - Facilitar la identificació i els contactes amb les dones del poble. - Posar a l'abast del grup de treball el material sobre experiències anteriors en l'àmbit de les dones. - Convocar i fer seguiment de les activitats i del projecte en el seu conjunt. ♦ Joves col·laboradores: <ul style="list-style-type: none"> - Treball previ d'informació a nivell conceptual de la recerca.. - Treball de documentació. - Organització tècnica de les entrevistes i identificació dels recursos audiovisuals necessaris. ♦ Col·laboradors externs: <ul style="list-style-type: none"> - Elaboració d'un calendari. - Definició dels eixos temàtics de les entrevistes i	La identificació de les dones a entrevistar es va fer a partir del coneixement directe de la gent del poble: persones individuals, associacions, grups de gent gran, serveis socials, emprenedores, dones immigrades... Es van identificar grups de dones a partir de diverses generacions, tenint en compte unes franges d'edat que van des de dos dones centenàries a joves de vint anys.

		<p>elaboració d'un guió conductor.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elaboració d'un full d'acord i responsabilitat de participació per a les dones entrevistades. - Proposta metodològica per agrupar les entrevistes. - Redacció de les conclusions de les entrevista.	
	<p>Fase 2:</p> <p>Consulta de document dels materials existents a Sant Climent sobre altres elacionades amb les dones del poble.</p> <p>Planificació de les les entrevistes, a partir de l'elaboració del guió i les tècniques de l'Ajuntament van facilitar els contactes.</p> <p>Les joves encarregades de la filmació van proposar el calendari d'entrevistes, les quals sempre es va realitzar amb l'acompanyament d'una de les tècniques municipals.</p> <p>Definició de franges d'edat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dos dones centenàries - Dos dones entre 90 i 70 anys - Dos dones entre 60 i 50 anys - Dos dones entre 40 i 30 anys - Dos dones entre 30 i 20 anys	<p>Cal dir que no es conserva pràcticament cap documentació i per tant es va tenir que parlar amb aquelles persones que en el seu dia van estar implicades en les iniciatives històriques feministes. La bibliotecària de Sant Climent va explicar una de les activitats més significatives que es va fer entorn a les dones de Sant Climent, a finals dels anys 90. L'exposició mostrava la vida quotidiana de les dones pageses al llarg del temps.</p>	
	<p>Fase 3:</p> <p>Redacció final del document.</p> <p>Conclusions i tendències a partir de les respostes de les dones entrevistades:</p>		

MEMÒRIA 2012

Acció	Data	Objectius / contingut de l'activitat	Observacions
Commemoració del dia internacional de la dona	8 de març de 2012	<p>-Retorn a totes les col·laboradores del poble.</p> <p>-Presentació del treball de recerca, elaborat fins aquesta data. La presentació la van fer les realitzadores del vídeo documental de les entrevistes fetes a dones del poble. Juntament a la projecció audiovisual, es van exposar la metodologia de la recerca, els recursos i la resposta col·laboradora de la població femenina.</p>	<p>La presència a l'acte de les protagonistes va ser molt emotiva.</p> <p>Per acabar la commemoració i crear un espai participatiu es va portar a terme una lectura de poemes d'autores catalanes, per part de dones i homes del poble.</p>
Commemoració del dia internacional contra la violència masclista.	20 de novembre de 2012	<p>-Sensibilització i ratificació del compromís</p> <p>-Lectura del Manifest contra la violència masclista. En el marc de la realització de l'activitat Dona i Salut es fa lectura del manifest.</p>	<p>Com en anys anteriors s'ha realitzar una lectura col·lectiva per part dels representats municipals.</p> <p>El Manifest ratifica el compromís institucional per continuar lluitant fins la eradicació d'aquesta xacra social.</p>
Adhesió al Pla Local del Consell Comarcal		<p>L'ajuntament de Sant Climent el 2011 es va adherir al Pla de polítiques de dones del Baix Llobregat que es va treballar des del Consell Comarca i durant el 2012 representants de l'Ajuntament de Sant Climent han participat activament en el desenvolupament d'aquest Pla. Concretament una tècnica i una consultora de Deinor han participat en la Comissió de violència de gènere" del Consell Comarcal, a on s'ha treballat els circuits i protocols.</p>	

Formació per la implementació del protocol de violència de gènere	30 d'octubre, 6 i 13 de novembre	<ul style="list-style-type: none"> - Generar un espai de treball amb als i les professionals que formen part del Circuit Local d'actuació en violència de gènere, que possibiliti un intercanvi constructiu de coneixements i experiències. - Facilitar el coneixement aprofundit i l'aplicació del Protocol d'Actuació contra la Violència de Gènere per part dels i de les professionals implicats/des en el Circuit. - Compartir i consensuar la validesa d'instruments que facilitin la coordinació i el treball en xarxa en el Circuit.	<p>1ª sessió: El Protocol Local d'Intervenció en Violència de Gènere. Comprensió del fenomen i model d'intervenció.</p> <p>2ª sessió: La intervenció dels diferents Serveis que integren el Circuit. Marc Legal i procediment judicial en matèria de violència de gènere.</p> <p>3ª sessió: El treball en xarxa.</p> <p>El Circuit Local d'actuació i la Comissió de Seguiment.</p>
---	----------------------------------	---	--

Acció	Data	Objectius / contingut de l'activitat	Observacions
Promoure la participació	Octubre 2012	<ul style="list-style-type: none"> -Consolidar un espai de participació entre dones del poble que aportin el seu coneixement vital en el desenvolupament d'activitats sobre el feminisme. -Consolidar la creació d'una xarxa facilitadora la implicació dels homes i les dones de les entitats per abordar els temes de la igualtat d'oportunitats. -Continuar amb el suport d'espais per a reunions i petites subvencions a les entitats que treballen en l'àmbit de la dona.	<ul style="list-style-type: none"> - Reunions de treball i coordinació - Xerrades informatives i de sensibilització
<i>Dona i Cinema</i> "Dones pantera i àngels de la llar" (La dualitat femenina en el cinema)"	16 d'octubre de 2012.	<ul style="list-style-type: none"> -Visuaització i debat sobre masclisme i feminisme. -Justificació conceptual, des del punt de vista del feminisme i del cinema, del títol de l'activitat. -La creació dels arquetips femenins, representacions i simbologia, que al llarg de la història del cinema, ha tingut la visió dual de la dona. Referències al context històric, social i cultural del desenvolupament del paper de la dona en l'àmbit públic i privat, per posar en relleu les desigualtats i prejudicis existents. -Tractament de la sexualitat femenina en el cinema, des de els anys quaranta fins a l'actualitat. Aparició de nous models relacionals, vinculats a la presència i les aportacions de dones directores. Presentació de la filmografia segons la cronologia i els gèneres de les pel·lícules.	-

<p><i>Dona i Creativitat</i></p> <p>“Una dona creativa és una nena que ha sobreviscut”</p>	<p>6 de novembre de 2012</p>	<p>-Introduir la perspectiva de gènere en la creativitat</p> <p>-Relització, de manera guiada, d’ una senzilla meditació per imaginar-se a si mateixes de petites. Aquest moment de connexió amb la capacitat creativa de la infantesa ho van plasmar mitjançant l’expressió creativa segons la preferència (escriptura, dibuix, dansa, cançó...)</p>	<p>Van presentar ho treballat i van identificar la creativitat com una actitud que es manifesta en els àmbits culturals però també van poder visualitzar-la en altres àmbits quotidians d’adults.</p>
<p><i>Dona i Salut</i></p> <p>“Dona saludable: viure amb els altres”</p>	<p>20 de novembre de 2012</p>	<p>-Posar de manifest la especificitat de la salut de la dona.</p> <p>-Definició de salut segons la OMS.</p> <p>-Desigualtats de gènere a l’àmbit de la salut. La millora de la salut està en les condicions de vida de la dona, depenent de la complexitat dels rols de les dones i els usos del temps.</p> <p>-L’amor, des de la perspectiva romàntica, anteposa als altres i representa un sacrifici o almenys una postergació de la pròpia cura. S’han mencionat les malalties cròniques i la tendència a “psicologitzar “ els símptomes de la dona. La capacitat de la dona per percebre el seu cos, expressar sentiments i emocions i fer xarxa social, han estat valorat com a positiu per la salut. La visió social respecte al desenvolupament del cos de la dona i de la seva salut també presenta desigualtats en cadascú dels seus cicles vitals.</p>	<p>-</p>

MEMÒRIA 2013

Acció	Data	Objectius / contingut de l'activitat	Observacions
<i>Commemoració del Dia Internacional de la Dona</i>	8 de març de 2013.	<p>-Promoure el diàleg intergeneracional entorn als avanços i retrocessos en la igualtat entre dones i homes.</p> <p>-Col·loqui intergeneracional: "Escoltem el passat, dibuixem el futur"</p> <p>- Per aquesta celebració es va organitzar una Taula rodona, que com aspecte més innovador va incorporar noies i dones de Sant Climent de 14, 26, 34 i 60 anys. La moderadora ha estat també una jove periodista del poble de 21 anys.</p>	
<i>Commemoració del dia internacional contra la violència masclista.</i>	25 de novembre de 2013	<p>-Donar a conèixer indicadors de risc de violència i pautes de prevenció.</p> <p>-"Xerrada participativa sobre la prevenció i l'actuació enfront la violència de gènere". Amb la presència de dues representants dels Mossos d'Esquadra: la responsable del Servei a la víctima i la responsable de Relacions amb la comunitat, ambdues de la Comissaria de Viladecans i una moderadora, experta en violència masclista.</p> <p>-Torn de preguntes i col·loqui.</p> <p>-Lectura del Manifest institucional.</p>	

<i>Calendari en femení</i>	2013	-Difondre, sensibilitzar, conservar i despertar la curiositat sobre la vida de dones i fets emblemàtics en la trajectòria feminista. -Edició en suport paper i audiovisual.	
<i>Jo em cuido, i tu?</i>			
• Taller “La veu saludable”	19 de novembre de 2013	L’objectiu específic d’aquest taller ha estat conscienciar sobre la importància de l’ús saludable de la veu, física i emocionalment.	Incloïem aquesta activitat degut que la participació ha estat majoritàriament de dones.
• Taller “Respirar: vida, energia i salut”	29 d’octubre de 2013	L’objectiu específic d’aquest taller ha estat realitzar un seguit d’exercicis pràctics per identificar els beneficis d’una respiració conscient i relaxada.	Incloïem aquesta activitat degut que la participació ha estat majoritàriament de dones.
<i>Les dones solidàries</i>	Novembre 2013	-Promoure la mobilització solidària. -Campanyes de recollida d’aliments, liderades per la regidora de serveis socials que ha estat acompanyada sempre per dones del poble que pertanyen a diferents entitats. -Recollida de materials escolars, roba, llibres, etc., per part de dones del poble vinculades a entitats solidàries. Durant la Marató de TV3, s’ha organitzat un Bingo Solidari amb totes les entitats (dones del grup de puntaires, les de la coral, entre altres, organitzen i articulen la jornada solidària)	A Sant Climent hi ha un grup de persones encapçalat per dones que treballen per promoure i dinamitzar la solidaritat entre les i els nostres conciutadans. Tot i que en el nostre cas no tenim cap entitat exclusiva de dones, si que comptem amb moltes dones implicades en les diferents activitats de caire solidari.

MEMÒRIA 2014

Acció	Data	Objectius / contingut de l'activitat	Observacions
"MIRA, ESCOLTA, PENSA, PARLA I ACTUA"	2014	Portar a terme campanyes de sensibilització	
Producció d'un material audiovisual titulat " <i>SI TANCO ELS ULLS NO DEIXA DE PASSAR</i> ".	Febrer- maig 2014	<ul style="list-style-type: none"> - Iniciar un fons de material divulgatiu i didàctic, adreçat a la població, que doni suport a les activitats de sensibilització i prevenció. - Abordar el tema de manera entenedora i desenvolupar un pensament crític i compromès. - Comptar, per a la seva realització amb gent jove, provinent de diferents àmbits. <p>Contingut del material</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tipus de violència • Àmbits • Comportaments masclistes • Causes i justificacions • Evitació de la violència masclista 	<p>El material s'ha donat a conèixer, primerament, als professionals municipals que tenen la possibilitat de treballar d'una manera, més o menys directa, aquesta problemàtica.</p> <p>En un segon moment, s'ha fet arribar a una entitat de joves que pot divulgar i fer una utilització educativa del audiovisual.</p> <p>Finalment, des de l'àmbit de joventut s'ha presentat en grups reduïts de joves.</p> <p>Aquestes presentacions han estat coordinades per una tècnica municipal i una experta externa.</p> <p>A partir d'aquestes presentacions el material haurà d'estar disponible a</p>

			entitats, grups de dones, centres interessats, biblioteca, casal de la cultura, i en totes les ocasions que es cregui convenient organitzar, de manera espontània, una reunió, una xerrada, una commemoració... També es podrà trobar a la web municipal.
“LLUM VERMELLA A LA VIOLÈNCIA MASCLISTA”	26 de febrer de 2014	<ul style="list-style-type: none"> - Crear un espais de diàleg i de coeducació per reforçar els recursos individuals i col·lectius de prevenció. - Fer accessibles i segurs els instruments existents al municipi per evitar situacions de violència masclista. - Explicar les noves formes i àmbits on s'exerceix la violència, particularment entre les persones més joves. <p>-Presentació de l'activitat i recordatori de la campanya de sensibilització per la prevenció.</p> <p>-Pas de l'animació “Si tanco els ulls no deixa de passar”, i comentaris.</p> <p>-Es van formar dos grups per que facin una síntesi de valoració. Un representant de cada grup va exposar les seves conclusions.</p>	Al finalitzar la sessió es van entregar còpies del decàleg elaborat en la sessió anterior i, als professionals assistents, una còpia del material audiovisual.

COMMEMORACIÓ DEL 8 DE MARÇ, DIA INTERNACIONAL DE LA DONA			El mes de març es van fer dos actes commemoratius.
<ul style="list-style-type: none"> - Presentació de l'Exposició: "Malala, una vida per l'educació" - Col·loqui sobre el lema de la diada: "Els drets de les dones són drets humans" 	6 de març de 2014	<ul style="list-style-type: none"> -Mostrar la situació de les dones joves arreu el món, en l'àmbit de l'educació i posar exemples positius de lluita. -Donar un marc internacional als drets de les dones i oferir un espai participatiu per a que els participants puguin expressar la seva experiència i la seva opinió sobre el tema. -Reconeixement dels drets fonamentals de les dones i nenes. -Situacions de desigualtats dona-home. -Assoliments de les dones al llarg dels darrers anys, en educació, àmbit familiar, social, laboral... -Història dels drets de les dones a l'àmbit rural, amb referència concreta a les dones de Sant Climent. -Lectura del manifest. 	Aquesta activitat ha comptat amb la col·laboració i amb la presència de dues activistes d'Amnistia Internacional.
"DE QUÈ PARLEM QUAN PARLEM DE VIOLÈNCIA MASCLISTA"	11 de novembre de 2014	<ul style="list-style-type: none"> - Aportar coneixement per identificar factors de risc. 	<ul style="list-style-type: none"> - La presència de professionals ha permès plantejar intervencions en situacions on les dones es trobem sense recursos per sortir de la violència. - L'anàlisi de la situació actual ha

		<p>-Sessió participativa i de reflexió entorn a conceptes, manifestacions, opinions, prejudicis i comportaments que poden contribuir a naturalitzar la violència masclista.</p> <p>-Roda de presentacions de les i els participants, on van explicar quines tasques realitzen i si en el seu dia a dia, consideraven que podien tenir contacte amb aquest tipus de situacions i si creuen que poden intervenir en qüestions d'aquesta índole.</p> <p>-Recollida dels temes tractats i els comentaris per escrit i posterior devolució als</p> <p>-Elaboració d'un Decàleg</p> <p>La sessió ha estat a càrrec d'una advocada i especialista en violència de gènere.</p>	<p>donat peu a reforçar criteris educatius per combatre abusos i violència entre els joves.</p>
--	--	--	---

MEMÒRIA 2015

Acció	Data	Objectius / contingut de l'activitat	Observacions
COMMEMORACIÓ DEL 8 DE MARÇ, DIA INTERNACIONAL DE LA DONA	5 de març 2015	-Treballar els principis fonamentals dels drets de les dones, donant a conèixer la violència masclista a la que estan sotmeses les dones arreu el món. -Presentació del material audiovisual: "El meu cos, els meus drets" -Col·loqui	Observacions En col·laboració amb Amnistia Internacional
COMMEMORACIÓ DEL 8 DE MARÇ, DIA INTERNACIONAL DE LA DONA	31 de març	-Treballar els principis fonamentals dels drets de les dones, donant a conèixer la violència masclista a la que estan sotmeses les dones arreu el món. -Presentació del documental: "La revolució dels saris roses" -Col·loqui	A càrrec de Maria Adell, professora i crítica de cinema

ACCIÓ	Data	Objectius / contingut de l'activitat	Observacions
TALLER D'ESCRITURA DE RELATS BREUS: - "ES VIOLÈNCIA PER PETITA QUE SIGUI"	19 d'octubre 2015	<ul style="list-style-type: none"> -Apropar als participants a aquest gènere literari -Motivar a la participació en el concurs de relats sobre micromasclismes -Breus claus teòriques sobre teoria del compte i el relat amb exemples en els que els/les participants van reconèixer les característiques principals. -Es van donar tres frases que permetran la escriptura amb la estructura clàssica d' inici - nus - desenllaç. Lectura col·lectiva. -Esctiptura a partir de una paraula recollida al atzar. Lectura col·lectiva -Pautes per fer una revisió que permeti la re escriptura	El taller ha estat a càrrec del la professora i escriptora Nora Almada.

Acció	Data	Objectius / contingut de l'activitat	Observacions
Taller: "No a la violència masclista: pas a pas"	20 d'octubre 2015	<p>-Donar continuïtat a les activitats realitzades sobre sensibilització i prevenció de la violència masclista.</p> <p>-Convocatòria dels membres participants al taller.</p> <p>-Realització del Taller. Màxim 10 persones amb representativitat i pluralitat. Participants als anteriors tallers, representants dels circuits de violència, professionals en treball directe amb persones factibles de patir violència. Taller presencial: treball sobre els recursos i propostes de millora per a la intervenció.</p>	<p>Es consolida el grup de treball iniciat al 2014.</p> <p>Ha estat a càrrec de l'advocadessa Eva Torralba.</p>
Commemoració del Dia internacional contra la violència masclista	25 de novembre 2015	<p>-Commemorar el 25 de novembre de manera participativa i donant veu a les persones.</p> <p>-Preparació del Concurs de relats breus sota el lema "Es violència, per més petita que sigui"</p> <p>-Elaboració de les bases i constitució del jurat</p> <p>-Crear a la Web municipal un espai per difondre el concurs al llarg del mes d'octubre. I donar informació sobre el significat de microviolència. Difondre la convocatòria en altres suports.</p> <p>-Recepció dels relats i reunió del jurat per l'elecció de guanyadores i guanyadors</p> <p>-Celebració de la diada, anunci i lectura dels relats premiats. Entrega de premis.</p> <p>-Lectura del Manifest</p>	<p>Es preveu una edició digital dels relats premiats a la Web municipal.</p>

Ajuntament de
Sant Climent de Llobregat

		-Encesa d'espelmes a la plaça del poble.	
--	--	--	--

Annex 2

“Fitxa de recollida de dades sobre activitats, recursos, iniciatives. Destinades a promoure la igualtat de gènere i a combatre la violència masclista”

REGIDORIA DE LA DONA

FITXA DE RECOLLIDA DE DADES SOBRE ACTIVITATS, RECURSOS, INICIATIVES... DESTINADES A PROMOURE LA IGUALTAT DE GÈNERE I A COMBATRE LA VIOLÈNCIA MASCLISTA

Aquesta és una fitxa pel treball intern de la Regidoria de la dona i per facilitar l'elaboració de les actuacions comunitàries del Pla local de polítiques de dones (2016-2019) a l'Ajuntament de Sant Climent.

És una fitxa oberta que podeu completar amb exemples, comentaris, recomanacions. Tot el contingut que vosaltres afegiu ens permetrà treballar més qualitativament.

Moltes gràcies.

1. Àmbit de treball

☐ Educació	☐ Gent gran
☐ Salut	☐ Esport
☐ Seguretat	☐ Teixit social
☐ Joventut	☐ Cultura
☐ Serveis socials	☐ Altres ____

2. Població

- Infants
 Joves
 Adults
 Gent gran

3. Grau d'implicació

Rebeu informació de les activitats relacionades amb les dones, com us assabenteu:

Esteu convidats a l'hora de planificar les activitats, qui us convida:

Feu difusió al vostre entorn:

Participeu amb la vostra assistència:

4. Disponibilitat de material informatiu/educatiu

Si no heu assistit, us arriba el material elaborat pels tallers sobre els temes d'igualtat i/violència masclista:

Us arriba informació i material utilitzat per les diades 8 de març i 25 de novembre:

Utilitzeu aquest material per crear pensament crític i opinió, com ho feu:

5. Recursos per a la prevenció

Com creieu que al vostre àmbit de treball podeu fer una tasca de detecció de comportaments no igualitaris, abusos, violència, o qualsevol altre situació de risc. Si no, perquè no es possible:

Considereu que com a professionals teniu els recursos adients per registrar la vostra observació i/o intervenir (individualment o en grup):

6. Treball cooperatiu

En vostres reunions d'equip de treball es tracten temes de violència o de comportaments abusius:

De manera formal o informal consulteu amb altres professionals per rebre assessorament en cas de detectar aquests riscos:

Acostumeu a fer derivacions a altres professionals, a quins especialment:

7. Comentaris i aportacions

Quines actuacions per aquesta problemàtica, creieu que es podrien incorporar en un Pla de dones que fossin d'utilitat en el vostre àmbit de treball:

Voleu formar part de l'equip de treball per elaborar aquest Pla:

Altres comentaris i aportacions

Moltes gràcies!

Annex 3

**“Document per les Consultes i
entrevistes per recollir propostes”**

PLA LOCAL DE POLÍTIQUES DE DONES (2016-2019)

CONSULTES I ENTREVISTES PER RECOLLIR PROPOSTES

1. DATA:

PERSONA/ENTITAT REPRESENTADA:

FRANJA D'EDAT:

2. MOTIVACIÓ/CONEIXEMENT DELS TEMES RELACIONATS A L'IGUALTAT DONA-HOME:

3. MOTIVACIÓ/CONEIXEMENT DELS TEMES RELACIONATS A LES VIOLÈNCIES MASCLISTES:

4. PROPOSTES INDIVIDUALS:

UNA IDEA:

UNA ACTIVITAT:

UNA COL·LABORACIÓ:

5. PROPOSTES PER DESENVOLUPAR EN LA SEVA ENTITAT:

UNA IDEA:

UNA ACTIVITAT:

UNA COL·LABORACIÓ:

6. COM MANTENIR EL CONTACTE: